

Søren Gades tale ved højtidelighed i anledning af tronskifte

Taler

Søren Gade Jensen
Formand for Folketinget

Dato

15. januar 2024

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

Det danske rige fik i går officielt et nyt statsoverhoved, da Hendes Majestæt Dronning Margrethe II underskrev sin abdikation ved Statsrådet. Hans Majestæt Kong Frederik X er nu Danmarks konge.

Det er altid en stor glæde at have kongelige gæster til at overvære møder i Folketinget – og selvfølgelig specielt i dag. Jeg vil derfor byde hjertelig velkommen til Hans Majestæt Kong Frederik, Hendes Majestæt Dronning Mary, Hans Kongelige Højhed Kronprins Christian, Hendes Majestæt Dronning Margrethe, Hans Kongelige Højhed Prins Joachim og Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Benedikte. Også en varm velkomst til alle vore øvrige gæster her i Folketinget.

Det var, som om tiden gik i stå, da vi nytårsaften blev bekendt med, at Hendes Majestæt Dronning Margrethe ville træde tilbage som landets monark og overdrage tronen til sin ældste søn. Beskeden virkede uvirkelig. Vi så på dem, vi var sammen med. Havde vi hørt rigtigt? Det gik op for os, at vi med abdikationen var vidne til en ekstraordinær historisk begivenhed i vort lille land, Danmark. Det er mange hundrede år siden, det sidst skete her i landet. Vi, der lever og sanser i dag, vil altid kunne huske, hvor vi var nytårsaften i 2023, da vi hørte, at Hendes Majestæt Dronning Margrethe ville træde tilbage. De fleste danskere har jo ikke kendt en anden regent. Også derfor berører tronskiftet os alle dybt. Nu skal vi vænne os til en ny tidsregning.

Det var en dronning klædt i sort, som i går for 52 år siden blev udråbt fra balkonen på Christiansborg. Billeder fra dengang viser en dronning knuget af sorg, men også en dronning, der trods situationens alvor fremstod fattet og parat til at påtage sig sin ansvarsfulde livsopgave. Ved sin tiltrædelse nærrede Hendes Majestæt Dronning Margrethe forhåbninger om, at det ville lykkes

hende at yde en indsats til gavn for Danmark og det danske folk. Dér, hvor jeg kommer fra, er man forsigtig med at bruge store ord. Derfor vil jeg sige på jysk, at dronningen fik opfyldt sit ønske. Og så forstår jyder – og forhåbentlig også alle jer andre – at Hendes Majestæt Dronning Margrethe har gjort det fremragende.

Dronningen har været en samlende person for alle danskere og en fornem repræsentant for Danmark på officielle rejser i udlandet. Jeg havde personligt den ære at være med i Hendes Majestæt Dronning Margrethes følge ved dronningens officielle besøg i Kina i 2014. Besøget står lyslevende i min hukommelse. Programmet var spændende, men også voldsomt strabadserende. Vi andre med en nyere dåbsattest hev efter vejret, helt bogstaveligt, og havde svært ved at følge med – men ikke dronningen! På trods af anstrengelserne var Hendes Majestæt Dronning Margrethe engageret og fuld af overskud helt frem til sidste programpunkt.

Gennem sine 52 år som regent formåede dronningen flere gange at få den danske befolkning til at stoppe op og tænke efter. Dronningen har opmærksomt fulgt med i danskernes liv og interesseret sig for sit folk, men det har ikke forhindret Hendes Majestæt Dronning Margrethe i at gå i rette med os, når hun fandt behov for det. Mange vil sikkert huske, da dronningen i sin nytårstale i 1984 påtalte danskernes mangel på tolerance over for de fremmede iblandt os. Og da coronapandemien var på sit højeste, gik Hendes Majestæt Dronning Margrethe i rette med de landsmænd og landskvinder, der ikke tog forholdsregler mod at smitte andre. »Det kan man ikke være bekendt«, lød det – enkelt og meget præcist sagt.

Vi står tilbage med dyb respekt for det engagement, som dronningen har lagt i sin livsopgave. Hendes Majestæt Dronning Margrethe har opfattet sin gerning som sin skæbne. Det kan lyde tyngende, men vi har ikke oplevet dronningen kuet af det ansvar, dronningen har båret på sine skuldre. Dronningen har varetaget sine repræsentative opgaver med godt humør og stor interesse.

Hendes Majestæt Dronning Margrethe har altid haft en særlig kærlighed til Færøerne og Grønland. Det færøske og grønlandske folk lever langt fra Danmark, men de har altid været tæt på dronningens hjerte. Dronningens hengivenhed for Færøerne og Grønland var gengældt, og i mere end én forstand fik Hendes Majestæt Dronning Margrethe oftest en stormende modtagelse på

rejserne til Nordatlanten.

Hendes Majestæt Dronning Margrethe blev ikke født til tronen. Ved dronningens fødsel i 1940 var det alene drengbørn, som kunne blive regent. Det blev der heldigvis lavet om på. Ved tronfølgeoven i 1953 blev der indført såkaldt betinget kvindelig arvefølge til tronen, så dronningen kunne efterfølge sin far Kong Frederik IX. Og i 2009 tog man her i Tinget det endelige skridt hen imod fuld ligestilling, så tronen nu overgår til regentens førstefødte uanset køn.

Hendes Majestæt Dronning Margrethe var ikke alene dronning af sin tid, men i lige så høj grad dronning til sin tid. Dronningen moderniserede kongehuset og bragte kongehuset tættere på os danskere – ikke gennem store omvæltninger, men skridt for skridt, i respekt for historien og traditionerne i monarkiet.

Den varme, som har strømmet Hendes Majestæt Dronning Margrethe i møde de sidste dage, er udtryk for stor taknemmelighed og stor anerkendelse i hele rigsfællesskabet. Som afgående regent kan Hendes Majestæt Dronning Margrethe glæde sig over at give tronen videre til sin ældste søn på et tidspunkt, hvor kongehuset i Danmark nyder stor opbakning i hele rigsfællesskabet.

Dronningen afsluttede sin sidste nytårstale med en personlig hilsen til os alle sammen. Jeg siger ydmygt tak. Fra det dybeste lag af mit hjerte tillader jeg mig på vegne af Folketinget at ønske alt det bedste for Hendes Majestæt Dronning Margrethe.

Danskerne har haft god tid til at lære den nye konge at kende. Mange har fulgt kongen som barn, som ungt menneske, som familiefar og gennem de folkelige aktiviteter, der har begejstret og motiveret mange danskere i alle aldersgrupper. Den daværende kronprins imponerede danskerne, da kronprinsen sammen med 5 rejsefæller og 36 slædehunde drog over indlandsisen i Grønland – en tur fra Qaanaaq til Daneborg på 3.500 km i et øde og iskoldt polarområde.

Hans Majestæt Kong Frederik er godt forberedt på sin nye opgave. Kongen er uddannet i statskundskab fra Aarhus Universitet og med et ophold på Harvard University i USA efterfølgende. Oveni har kongen flere militære uddannelser, herunder en militær specialuddannelse som frømand i Søværnet. Som gammel militærmand ved jeg nok bedre end de fleste, hvad der skal til. For at blive frømand skal man være gjort af et helt særligt stof. Man bliver simpelt hen ikke

frømand i Frømandskorpset, bare fordi man har blåt blod i årerne. Det kræver stor fysisk og mental styrke.

Som sin morfar er den nye konge en ligefrem person med en varm menneskelighed, der gør det let for kongen at knytte bånd til andre mennesker i hele rigsfællesskabet. Jeg har som tidligere forsvarsminister haft den glæde at besøge de danske soldater i Afghanistan sammen med den daværende kronprins. Det var meget populært blandt soldaterne at få kongeligt besøg. Respekten steg yderligere, ved at den daværende kronprins selvfølgelig overnattede og levede under samme betingelser som de soldater, Danmark havde udsendt. Her var der tale om Afghanistan. Jeg har stor tiltro til, at kong Frederik bliver en fortræffelig konge for hele rigsfællesskabet, Danmark, Færøerne og Grønland. Ved sin side har kongen en klog og afholdt hustru i Hendes Majestæt Dronning Mary.

Det danske monarki er over 1.000 år gammelt. Det danske demokrati er jo af lidt nyere dato. I dag markerer vi tronskiftet i dansk demokratis mest betydningsfulde sal – Folketingssalen. Det er udtryk for, at den folkevalgte og den nedarvede magt kan fungere lykkeligt sammen – fordi begge parter forstår og respekterer de opgaver og ansvarsområder, som de hver især varetager og repræsenterer.

Jeg vil ønske Hans Majestæt Kong Frederik X lykke og styrke til at løfte arven efter Hendes Majestæt Dronning Margrethe II.

Med disse ord giver jeg nu ordet til Danmarks statsminister.

Kilde

ft.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Beretningstale, Hyldesttale, Kongehuset

Relateret

15. januar 2024

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/soren-gades-tale-ved-hojtidelighed-i-anledning-af-tronskifte>